

แนวทางการส่งเสริมการจ้างงานคนพิการ

๑. นับจำนวนลูกจ้างเพื่อคำนวณจำนวนคนพิการที่ต้องรับเข้าทำงาน

ให้นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการหรือโรงเรียนเอกชน และหน่วยงานภาครัฐ นับจำนวนลูกจ้างทุกคนที่ปฏิบัติงานอยู่จริง (ไม่นับลูกจ้างที่เป็นคนพิการ) ณ วันที่ ๑ ตุลาคม โดยให้นับลูกจ้างที่ปฏิบัติงานอยู่ที่สำนักงานใหญ่และทุกสาขาทั่วประเทศ (ถ้ามี) รวมเข้าด้วยกันและคำนวณตามอัตราส่วนลูกจ้างทุก ๑๐๐ คนต่อคนพิการ ๑ คน (๑๐๐:๑) เศษของ ๑๐๐ คน ถ้าเกิน ๕๐ คนต้องรับคนพิการเพิ่มอีก ๑ คน

๒. วิธีการปฏิบัติตามกฎหมาย

๒.๑ รับคนพิการที่สามารถทำงานได้เข้าเป็นลูกจ้างตามมาตรา ๓๓ โดยให้ทำงานในตำแหน่งงานที่เหมาะสมตามสภาพความพิการและตามความรู้ความสามารถและให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และเนื่องจากพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีได้กำหนดคำนิยามของคำว่า “ปี” ไว้โดยเฉพาะจึงต้องอาศัยเทียบบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งคือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่กำหนดว่า “ถ้ากำหนดระยะเวลาเป็นสัปดาห์ เดือนหรือปี ให้คำนวณตามปีปฏิทิน...” ซึ่งตามหลักทั่วไปเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม และสิ้นสุดในวันที่ ๓๑ ธันวาคม

๒.๒ ส่งเสริมให้คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการให้มีอาชีพอิสระตามมาตรา ๓๕ โดยการจัดให้สัมปทาน หรือ จัดสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการ จัดจ้างเหมาช่วงงานหรือจ้างเหมาช่วงงานหรือจ้างเหมาบริการโดย วิธีการพิเศษ พิเศษ ฝึกงาน หรือจัดให้มีอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก ล่ามภาษามือ หรือให้ความช่วยเหลืออื่นใด ตามระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการให้สัมปทาน จัดสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการ จัดจ้างเหมาช่วงงานหรือจ้างเหมาบริการโดยวิธีการพิเศษ พิเศษ ฝึกงาน หรือจัดให้มีอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก ล่ามภาษามือ หรือให้ความช่วยเหลืออื่นใดแก่คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

โดยให้ยื่นคำขอให้สิทธิต่อสำนักจัดหางานกรุงเทพฯ พื้นที่ ๑-๑๐ หรือสำนักงานจัดหางานจังหวัด ก่อนวันที่ ๓๑ ธันวาคม เพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบการรายงานผลการปฏิบัติตามกฎหมายประจำปี ต่อไป

๒.๓ ส่งเงินเข้ากองทุนฯ แทนการจ้างงานคนพิการตามมาตรา ๓๔ ตามกฎกระทรวงกำหนดจำนวนคนพิการที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐจะต้องรับเข้าทำงาน และจำนวนเงินที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการจะต้องนำส่งเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม สามารถดำเนินการได้เป็นกรณี ดังนี้

๑) กรณีนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการมิได้รับคนพิการเข้าทำงานให้ส่งเงินเข้ากองทุนฯ เป็นรายปี โดยคำนวณจากอัตราต่ำสุดของอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ตามประกาศคณะกรรมการค่าจ้าง เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ) ต่อคนพิการที่ไม่ได้รับเข้าทำงาน และให้ส่งเป็นเงินสด เช็คขีดคร่อม หรือธนาคัติสั่งจ่าย “กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ” ภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม หากส่งเงินเข้ากองทุนเกินกำหนดเวลาดังกล่าวจะต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันที่ ๑ เมษายน เป็นต้นไป

๒) กรณีนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการได้จ้างงานคนพิการเข้าทำงานตามที่กำหนดในข้อ ๓ แห่งกฎกระทรวงฯ หรือดำเนินการตามมาตรา ๓๕ แต่ไม่ครบเงื่อนไขที่กำหนด ให้ส่งเงินเข้ากองทุนฯ ตามจำนวนวันที่ไม่ได้ปฏิบัติให้ครบถ้วนตามเงื่อนไข เว้นแต่จะได้นำดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดภายใน ๔๕ วัน

ตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ ๑ การจ้างงานคนพิการประจำปี ๒๕๖๑ นายจ้างหรือสถานประกอบการได้ดำเนินการจ้างงานคนพิการในวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๑ ถือว่าปฏิบัติตามกฎหมายไม่ครบเงื่อนไขแห่งปี ดังนั้นวันที่ ๑ - ๓ มกราคม ๒๕๖๑ นายจ้างจึงต้องส่งเงินเข้ากองทุนฯ ตามจำนวนวันที่ไม่ได้ปฏิบัติให้ครบถ้วน

ตัวอย่างที่ ๒ นายจ้างหรือสถานประกอบการได้จ้างงานคนพิการประจำปี ๒๕๖๑ โดยเริ่มงานวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๑ และลาออกเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ ต่อมานายจ้างหรือสถานประกอบการได้จ้างงานคนพิการใหม่เข้าทำงานแทน เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒ นายจ้างหรือสถานประกอบการดังกล่าวจะต้องส่งเงินเข้ากองทุนฯ ดังนี้

๑. ประจำปี ๒๕๖๑ นายจ้างหรือสถานประกอบการไม่ต้องส่งเงินสำหรับการจ้างคนพิการประจำปี ๒๕๖๑ สำหรับวันที่ ๑๑ ถึง ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ เนื่องจากนายจ้างหรือสถานประกอบการได้ดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดภายใน ๔๕ วันแล้ว

๒. ประจำปี ๒๕๖๒ นายจ้างหรือสถานประกอบการต้องส่งเงินเข้ากองทุนฯ แทนการจ้างงานคนพิการตามจำนวนวันที่ไม่ได้ปฏิบัติให้ครบถ้วน คือวันที่ ๑ ถึง ๙ มกราคม ๒๕๖๒ เนื่องจากนายจ้างหรือสถานประกอบการปฏิบัติตามกฎหมายไม่ครบเงื่อนไขแห่งปี

ตัวอย่างที่ ๓ นายจ้างหรือสถานประกอบการ ได้จ้างคนพิการตามมาตรา ๓๓ เริ่มจ้างงานคนพิการ เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๒ ต่อมาคนพิการลาออกจากงานโดยไม่มีสถานะเป็นลูกจ้างของนายจ้างหรือสถานประกอบการตั้งแต่วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ และนายจ้างหรือสถานประกอบการหาคนพิการใหม่เข้าทำงานแทนได้หลายกรณีดังนี้

๑. กรณีนายจ้างหรือสถานประกอบการหาคนพิการใหม่เข้าทำงานแทนได้ในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ถือว่านายจ้างหรือสถานประกอบการได้ดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดภายใน ๔๕ วัน จึงไม่ต้องส่งเงินเข้ากองทุนฯ แต่อย่างใด

๒. กรณีนายจ้างหรือสถานประกอบการหาคนพิการใหม่เข้าทำงานแทนได้ในวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๒ ถือว่านายจ้างหรือสถานประกอบการไม่ได้ดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดภายใน ๔๕ วัน จึงต้องส่งเงินเข้ากองทุนฯ โดยคำนวณเป็นต้นเงินตั้งแต่วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ - ๑๙ เมษายน ๒๕๖๒ พร้อมทั้งดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ นับแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๒ เป็นต้นไปจนกว่าจะได้ชำระเงินแก่กองทุนฯ ครบถ้วน

๓. กรณีนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการส่งเงินเข้ากองทุนฯ แทนการจ้างงานคนพิการตามมาตรา ๓๔ แล้วต่อมาได้ปฏิบัติตามมาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๓๕ ในระหว่างปีที่มีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายให้ยื่นคำขอต่อกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เพื่อขอรับเงินที่ได้ส่งเข้ากองทุนคืนได้ตามจำนวนค่าจ้างที่ได้จ่ายจริง แต่ไม่เกินจำนวนเงินเฉลี่ยเป็นรายวันที่ได้ส่งเข้ากองทุนฯ ของปีนั้น ทั้งนี้ตามข้อ ๗ แห่งกฎกระทรวง

ตัวอย่างที่ ๔ นายจ้างหรือสถานประกอบการได้ส่งเงินเข้ากองทุนฯ แทนการจ้างงานตามมาตรา ๓๔ ประจำปี ๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๒ จำนวนทั้งสิ้น ๑๑๒,๔๒๐ บาท (๓๐๘ บาท X ๓๖๕ วัน X ๑ คนพิการ) ต่อมาบริษัทได้รับคนพิการเข้าทำงานในวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ โดยจ่ายค่าจ้างให้คนพิการเดือนละ ๑๐,๘๕๐ บาทหรือเฉลี่ยวันละ ๓๕๐ บาท ดังนั้น ภายหลังกครบกำหนดวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ บริษัทมีสิทธิยื่นคำขอต่อกองทุนฯ เพื่อขอรับเงินที่ได้ส่งเข้ากองทุนฯ คืนได้ ทั้งนี้ ตามจำนวนค่าจ้างที่ได้จ่ายจริง แต่ไม่เกินจำนวนเงินเฉลี่ยเป็นรายวันที่ได้ส่งเข้ากองทุนฯ สำหรับประจำปี ๒๕๖๒ คือ ตามจำนวนวันตั้งแต่วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ คืนด้วย ๓๐๘ บาท เท่านั้น

๓. การรายงานผลการปฏิบัติตามกฎหมาย ให้นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการหรือโรงเรียนเอกชน รายงานผลการปฏิบัติตามข้อ ๒ โดยใช้แบบรายงานการปฏิบัติตามกฎหมายการจ้างงานคนพิการประจำปี ดังนี้

๓.๑ ให้กรอกแบบ จพ ๐-๑ และจำนวนลูกจ้างแต่ละสาขาในแบบ จพ ๐-๕ พร้อมกับส่งสำเนาแบบ รายการแสดงการส่งเงินสมทบกองทุนประกันสังคม (สปส ๑-๑๐ ส่วนที่ ๑) สำเนาใบเสร็จรับเงินเดือนตุลาคม พร้อมสำเนาใบเสร็จประจำเดือนตุลาคม ของทุกสาขา (กรณีแยกส่งเงินเป็นรายสาขา) หนังสือรับรองนิติบุคคล และหนังสือมอบอำนาจปิดอากรแสตมป์ตามกฎหมาย ในกรณีกรรมการไม่ได้ลงนามในแบบรายงานด้วยตนเอง

๓.๒ กรณีรับคนพิการเข้าทำงานตามมาตรา ๓๓

๑) ให้กรอกแบบ จพ ๐-๑ และ จพ ๐-๕ และเอกสารตามข้อ ๓.๑

๒) ให้กรอกแบบ จพ ๐-๒

๓) สำเนาสมุดหรือบัตรประจำตัวคนพิการ (ให้คนพิการรับรองสำเนาถูกต้อง)

๔) สำเนาสัญญาจ้างที่ไม่กำหนดระยะเวลาสิ้นสุด หรือกรณีสัญญาจ้างที่มีกำหนดระยะเวลา ระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปี (๑ ม.ค. - ๓๑ ธ.ค.)

๕) สำเนาแบบรายละเอียดการนำส่งเงินสมทบกองทุนประกันสังคม (สปส ๑-๑๐ ส่วนที่ ๒) ที่ระบุชื่อคนพิการของเดือนมกราคม ถึงเดือนปัจจุบัน พร้อมสำเนาใบเสร็จ

๓.๓ กรณีส่งเงินเข้ากองทุนฯ ตามมาตรา ๓๔

๑) ให้กรอกแบบ จพ ๐-๑ และ จพ ๐-๕ และเอกสารประกอบตามข้อ ๓.๑

๒) ให้กรอกแบบ จพ ๐-๓

๓) เงินสด เช็คขีดคร่อมหรือธนบัตรที่ส่งจ่าย “กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ”

๔) การคำนวณเงินสามารถได้ที่ <http://ejob.dep.go.th/> เมนูคำนวณเงิน

๓.๔ กรณีจัดให้มีการส่งเสริมอาชีพแก่คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการตามมาตรา ๓๕

๑) ให้กรอกแบบ จพ ๐-๑ และ จพ ๐-๕ และเอกสารประกอบตามข้อ ๓.๑

๒) ให้กรอกแบบ จพ ๐-๔ พร้อมแนบสำเนาสัญญาตามมาตรา ๓๕ ตามระเบียบฯ ได้แก่การให้สัมปทาน หรือจัดสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการ การจัดจ้างเหมาช่างงานหรือการจ้างเหมาบริการ การฝึกงาน การจัดให้มีอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดให้มีล่ามภาษามือ หรือการช่วยเหลืออื่นใด

๓) สำเนาหนังสือแจ้งผลการดำเนินการตามมาตรา ๓๕ จากสำนักจัดหางานกรุงเทพฯ หรือสำนักงานจัดหางานจังหวัด แจ้งการให้ใช้สิทธิตามระเบียบฯ

๓.๔ ตรวจรายการนำส่งเอกสารและลงชื่อในส่วนที่ ๑ และ ๒ ของใบส่งเอกสารการรายงานผลการปฏิบัติตามกฎหมายการจ้างงานคนพิการประจำปี

๔. สถานที่ส่งรายงานผลการปฏิบัติตามกฎหมาย ให้ส่ง ณ จังหวัดที่ตั้งของสำนักงานใหญ่ตามการจดทะเบียน กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

๔.๑ กรณีตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ให้ส่งที่กองกองทุนและส่งเสริมความเสมอภาคคนพิการ อาคาร กองกองทุนและส่งเสริมความเสมอภาคคนพิการ เลขที่ ๑๐๒/๔๑ ถนนเศรษฐศิริ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ในวันและเวลาราชการ ในวันที่ ๒ มกราคม – ๓๑ มีนาคม

๔.๒ กรณีตั้งอยู่ต่างจังหวัด ให้ส่งที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ณ ศูนย์บริการคนพิการจังหวัด ศาลากลางจังหวัด

๔.๓ กรณีสถานประกอบการประสงค์รายงานผลการปฏิบัติตามกฎหมายผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ให้สมัครเข้าใช้งานและดำเนินการตามขั้นตอนตามที่ปรากฏในแผ่น CD ROM ที่แนบมาพร้อมนี้

๕. ข้อมูลเพิ่มเติม ดาวน์โหลดกฎหมาย และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้ที่ <http://ejob.dep.go.th>